

Obec Slovákov v Brne 2024

Prehľad akcií uskutočnených v roku 2024

30. 1. 2024

Slovenské vzdelávacie a kultúrne odpoľudnie:

- **Janko Alexy** - osobnosť, dielo, zobrazenie vo výtvarnej súťaži

17. 2. 2024

Výtvarné a tvorivé dielne:
Korálky trochu inak

27. 2. 2024

Slovenské vzdelávacie a kultúrne odpoľudnie:

- **Jozef Murgaš**
- **Anton Mrvečka**

08. 3. 2024

Členská schôdza, MDŽ

16. 3. 2024

Jarné výtvarné a tvorivé nápady

23. 3. 2024

Poniklecová lúka:

poniklec veľkokvetý, spoločná vychádzka

26. 3. 2024

Slovenské vzdelávacie a kultúrne odpoľudnie:

- **Gustáv Kazimír Zechenter-Laskomerský**
- **Jozef Króner**
- **Adela Ostrolúcka**

09. 4. 2024

Poznávací exkurzia na Slovensko:

Zdravá výživa a ekológia,
prednáša Mgr. Petra Pakostová

16. 5. 2024

Babylonská veža

18. 5. 2024

Koráľkové tvorivé nápady

28. 5. 2024

Slovenské vzdelávacie a kultúrne odpoľudnie:

- **Zora Jesenská**
- **Július Barč-Ivan**
- **Ladislav Chudík**

25. 6. 2024

Slovenské vzdelávacie a kultúrne odpoľudnie:

- **Žofia Bosniaková**
- **lekár František Viliam Lippich**
- **podnikateľ Rudolf Manderla**
- **Hana Zelinová**

29. 8. 2024

SNP, slávnostná pripomienka na Nám. SNP

4. 9. 2024

Dolní Kounice, Rosa Coeli, synagoga

10. 9. 2024

Slávnostná členská schôdza ku Dňu Ústavy Slovenskej republiky

- významný medzník slovenského národa

21. 9. 2024

Vzdelávacia exkurzia Bratislava

- **ako šli dejiny Bratislavou,**
Primaciálny palác, Stará radnica, Hlavné námestie

24. 9. 2024

Slovenské vzdelávacie a kultúrne odpoľudnie:

- **Milo Urban**
- **Ladislav Ťažký,** účastník Slovenského národného povstania
- **Mirko Nešpor (100)**

5. 10. 2024

Farebná jeseň, výtvarné a tvorivé dielne

29. 10. 2024

Slovenské vzdelávacie a kultúrne odpoľudnie:

- **Margita Figuli,**
- **Vojtech Zamarovský**
- **Mária Medvecká**
- **Jozef Gregor Tajovský**

16. 11. 2024

Výtvarné a tvorivé dielne

- **Biela zima a Vianoce,** výroba ozdôb z rôznych materiálov, výzdoba interiéru

26. 11. 2024

Slovenské vzdelávacie a kultúrne odpoľudnie

- **Ladislav Novomeský**
- **Janko Jesenský**

6. 12. 2024

Vianočný večierok

- **Mikulášsky večierok**

Ako ďalej Slováci?

Roky našej bohatej činnosti sú už asi za nami. Obec prekročila tridsiatku, väčšina skalných členov tiež zostarla a už nemajú ten elán chodiť na spoločné výlety na Slovensko, spoločne sa zabávať a tancovať alebo prísť na kus reči o svojej rodnej vlasti. Preto príprava projektov je v poslednej dobe hodne náročná. Som si vedomá toho, že nejde vyhovieť každému. Ale občas prísť do klubovne, posediť pri kávičke, porozprávať sa.

Snaha Výboru zapojiť viac členov do prípravy programom nám úplne nevychádza. A chýba nám mladšia generácia, ktorá by to trochu rozprúdila a oživila. S najmladšou generáciou, myslím tím, slovenských študentov, ktorých je tu veľmi veľa a hodne ich tu zostáva pracovať nemôžeme počítať.

Mám niekedy pocit, že mladí Slováci už nepotrebujú hlásiť sa k svojej národnosti. Je to škoda, ale oni si to uvedomia trochu neskôr. Za tých tridsať rokov prišli len keď od nás niečo potrebovali – potvrdenie, že patria k nejakej slovenskej organizácii, spoluprácu k nejakému výskumu, hľadali ubytovanie a podobne.

Samozrejme máme stále našich skalných členov a sympatizantov. Spoločne sa tešíme zo stretnutia. Pripravíme rôzne zaujímavosti, ukážeme fotografie z našej činnosti z poslednej doby i radi zaspomíname na spoločné vychádzky, návštevy Slovenska. Ale to nám nožičky ešte dobre behali. Za tie roky toho bolo hodne. A radi spomíname. Občas sa na niektoré miesta vraciame a vidíme veľké zmeny, ktoré prebiehajú na Slovensku. V tomto roku sme boli v Bratislave a zasa sme našli niečo nového. Budúci rok sa vydáme do miest, ktoré nám pripomenú 80. výročie ukončenia druhej svetovej vojny.

Naša generácia nezabúda na svoje korene, kde sme rástli a získavali prvé životné skúsenosti. Povinnosti nás zaviali na rôzne miesta Československa a potom už nebolo kam sa vracieť. A tak sme zostali v Českej republike. Spomienky nám stále ostávajú a asi aj preto sme stále verní našej Obci Slovákov v Brne a budeme sa stretávať, veseliť sa, spomínať a chodiť na Slovensko.

Nie všetko sa nám darí vždy splniť. Veľmi záleží na Výbore a všetkých členoch našej Obce. Niekedy stačí prísť porozprávať sa, ba aj poštážovať si, dať si spoločne kávičku alebo len vymeniť si recepty, čo máme v záhradke, ako rastú vnúčatá a akú máme z nich radosť. Ved' to všetko je našou súčasťou, náš život. Nie vždy musíme presne dodržiavať dané programy. Niekedy rozprúdime tému tak, že nepotrebujeme ani prezentácie alebo fotografie. Inokedy nás poteší dokument i s prezentáciou. A viete si predstaviť ako náročné je vytvoriť zaujímavú, pútavú prezentáciu. Našu činnosť spestruje aj aktívna turistická skupinka, ktorá nám dáva občas i námety na zaujímavé miesta v našom okolí. No a ostatní, ktorých bolia nohy sa aspoň snažme tú našu Obec Slovákov posúvať ďalej a zveľaďovať i v ďalších rokoch.

Členská schôdza, MDŽ

Ukončenie roka 2023

▲ Členská schôdza v OS v Brne

Ako zvyčajne, aj tento rok sa marec stal mesiacom, kedy oficiálne ukončujeme minulý rok a to formou schôdze.

Tradične v jej programe je aj hodnotenie akcií a udalostí minulého roku, posúdenie toho čo sa podarilo a čo sa mohlo podariť lepšie, ako sme hospodárili, ako sa schádzal výbor a čo riešil, skrátka obvyklá administratíva, ale tá je nie nemaj dôležitá, by dokonca z hľadiska kontrolnej činnosti, ktorej organizácie ako je naša podliehajú, najdôležitejšia.

Na druhej strane z týchto údajov si členovia môžu urobiť predstavu aj o tej skrytej práci výboru a zvlášť pani predsedníčky, ktorá s činnosťou OS nielen súvisí, ale na nej bytostne závisí. Vždy si pri tejto príležitosti uvedomíme, že bez osobného nasadenia paní Guštafikovej, ktorá činnosť robí na plný, ale neplatený, úväzok, by naša činnosť mala úplne iný prínos a rozmer.

Súčasťou ročného zhodnotenia je aj predstavenie plánov na rok nasledujúci, kde sa budeme držať osvedčených akcií, či už kultúrnych utorkov, tvorivých dielničiek a poznávacích exkurzií. To sa nám osvedčilo, a zvlášť kultúrne odopoludnia sú úžasnou myšlienkou, kedy sa stále presviedčame, že aj naše malé Slovensko je velikánom čo do prínosu ľudstvu v umení, technike.

Členovia majú možnosť aktívne sa do tvorby programu na nasledujúci rok zapojiť a ich pripomienky budú do programu zapracované. No a v druhej časti schôdze sme plynule prešli k prianiu všetkého najlepšieho našim ženám, lebo schôdza pripadla na tento významný deň, kedy celý svet si uvedomuje, že ženy sú tou lepšou polovicou ľudstva.

▲ Pán Otmar Habrle, tak ako vždy nezabudne popriať ženám k ich sviatku

▲ Kvietok k MDŽ a tradičný krásne nazdobený perník od našej Evi Fojtkovej

Pokus o zdravicu k MDŽ

Milé ženy, ženičky, manželky, družky,
milienky, babičky aj prababičky
isto viete, že nám aj vám uplynul už rok celičký

Už sa na vás hrnie huf gratulantov
od chlapcov, inžinierov až po maturantov

či naopak?

Všeobecne : sú to chlapi, muži
konkrétne : tatkovia, synovia, dedovia,
švagrovia, ujovia
a každý sa s priáním tuží

áno je to tak!

Sviatok váš je to, je tu Em Dé Žé
ten prinesie kaktus, ten klinčeky, iný rúže

ďalší palmu, difmbachiu, karafiát, klíviu
sorry ako, niektorí gratulanti sa ako prasce opijú

Jedných smútok popadne
iných radosť prepadne

jedni sú radi že vás majú
iní sa tej rozkoše ľahko vzdajú

Jedni sú vďační, za lásku a starostlivosť ďakujú
Iní sú len lační a smädní a ničoho neľutujú

No my, chalani z Obce Slovákov
sa považujeme za správnych chlapákov

A tak za to čo sme, ďakovať vám chceme
ako len najlepšie a najkrajšie vieme

Vieme, že miesto slov stačí iba umyť riad
vypraté veci poskladať, povysávať a upratať

Tak veľa zdravia babul'ky
na pokoji občas nechajte svoje pekné papul'ky

A za rok nech ste tu znova
mamka, babka, manželka, teta ba aj vdova

*Nech je krásne a šťastné každé vaše ráno
za mužov OS praje kolega Stano*

▲ Stanislav Javora recituje svoju báseň k MDŽ

▲ Ženy dostali k MDŽ tradičné kvietok

Slovenské vzdelávacie a kultúrne odpoľudnia

Tradičné odpoľudnia spojené so slovenskou kultúrou a nenúteným vzdelávaním v rôznych oboroch činnosti človeka, majú v našej činnosti dlhodobu nezastupiteľnú miesto.

Prehľad o jednotlivých osobnostiach nájdete na stane 2. Tie netreba vymenúvať, aby sme sa neopakovali. O mnohých toho veľa nevieme, zato napríklad mnoho hercov je nám známych, ale vždy sa nájde niečo zaujímavého z ich života alebo postojov k daniu okolo nich.

Často však objavíme pre nás takmer neznáme osoby, ktoré dosiahli veľký úspech v zahraničí, ale doma neboli prorokmi. Je to niekedy veľmi smutné, ako sa k nim zachovali napríklad v novej československej republike. Preto nie je divu, že odchádzali do cudziny za lepšími podmienkami a už sa nevrátili. Príkladom je Jozef Murgaš a ďalší vynálezcovia, odborníci takmer vo všetkých oboroch. Nedialo sa to len v 19. a začiatkom 20. storočia za Rakúsko-Uhorska, ale aj po vzniku Československa a deje sa tak vlastne dodnes.

Nie každého zaujíma naša história, kultúra, vzdelanosť na Slovensku. Podľa toho je vidieť i návštevnosť tohto projektu. Je nám to ľúto, lebo ku všetkým osobnostiam alebo udalostiam pripravujeme prezentácie, obrazový materiál a rôzne ďalšie dokumenty a filmy. Keď si všimnete fotografie, tak máme našich skálnych návštevníkov, ktorí majú záujem poznať lepšie Slovensko a zato sme im vďační.

Osobnosti, ktoré nás zaujali:

1. **Janko Alexy** – výtvarník
2. **Jozef Murgaš** – bezdrôtový telegraf
3. **Jozef Króner** – herec
4. **Zora Jesenská** – spisovateľka
5. **Ladislav Chudík** – herec
6. **Rudolf Manderla** – podnikateľ

1.

2.

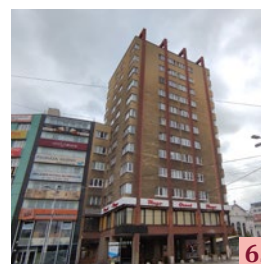
3.

4.

5.

6.

Výtvarná súťaž 2024

Slovenské výtvarné umenie na Základnej škole Brno, Novolíšeňská

▲ Ocenení žiaci a žiačky spolu s pánom riaditeľom RNDr. Josefom Novákom a garantmi projektu Mgr. Kamilou Kopeckou a predsedníčkou Obce Slovákov v Brne Mgr. Juditou Gušťaříkovou

Základná škola Novolíšeňská spolupracuje už 12 rokov na projekte „Slovenské výtvarné umenie“ s „Obcou Slovákov v Brne“. I keď so Slováckmi netvoríme viac ako 30 rokov spoločný štát, sme si stále ako národy blízki.

Obec Slovákov v Brne je spolkom slovenskej národnostnej menšiny žijúcej v Brne a zaoberá sa práve propagáciou Slovenska, slovenskej kultúry a umenia.

Projekt „Slovenské výtvarné umenie“ podporujú i Juho-moravský kraj a štatutárne mesto Brno. Každoročne vznikajú nádherné diela žiakov tejto školy pod vedením pani učiteľky Kamile Kopeckej, s ktorou vyberáme vhodného umelca, umelkyňu, maliarov, ilustrátorov, grafikov, ktorých by deti zvládli namaľovať. Často máme strach, či tú techniku umelca pochopia a dokážu ju previesť na papier. Vždy nás milo prekvapia a vzniknú tak originálne a krásne práce.

V tomto školskom roku sa venovali žiaci ôsmich tried druhého stupňa Dušanovi Kallaymu, slovenskému maliarovi, ilustrátorovi detských kníh, grafikovi, tvorcovi poštových známok a tiež pedagógovi. Zároveň si pripomíname 75. výročie jeho narodenia.

Pochopiť zámer maliara, jeho pocity, vložiť do malby svoje vlastné chápanie obrazu sa obvykle žiakom vždy podarí a nám zostáva veľmi ťažké hodnotenie, ktoré malby sú tie najkrajšie a ktoré oceniť.

I v tomto roku bolo ocenených 34 detí od šiesteho po deviaty ročník.

Menom Obce Slovákov v Brne ďakujeme pani učiteľke Kamile Kopeckej za veľké úsilie a ústretovosť, ktoré venuje so svojimi žiakmi tomuto projektu.

Pánovi riaditeľovi Novákovi a celému vedeniu školy ďakujeme za možnosť realizácie projektu venovanému Slovensku a významným Slovákom a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

*Za Obec Slovákov v Brne z.s.
Mgr. Judita Gušťaříková*

**Obec Slovákovi v Brne, z.s.
&
Základní škola Brno, Novolíšeňská 10**

Výtvarná súťaž 2024 **Slovenské výtvarné umenie**

Prof. Dušan Kallay, akad. maliar
grafik, ilustrátor, maliar, známková tvorba

6. ročník

1. miesto

Nella Viktorie Kirchnerová, 6. C
Eliška Lužná, 6. C
Michaela Barnová, 6. C
Michal Musil, 6. B

2. miesto

Mia Vašíčková, 6. B
Kristýna Imrichová, 6. B
Dan Winter, 6. B
Elen Stará, 6. A

3. miesto

Alexandr Buchta, 6. B
Valerie Karásková, 6. C
Vratislav Daněk, 6. B
Miroslav Veselík, 6. A

7. ročník

1. miesto

Darina Smola, 7. B
Anna Bojdová, 7. A
Ella Ziegelbauerová, 7. B

2. miesto

Kateřina Černíková, 7. A
Nikoleta Goldmannová, 7. B
Eliška Konopková, 7. A

3. miesto

Julie Machálková, 7. A
Lukáš Hašek, 7. B

8. ročník

1. miesto

Karolína Kavínová, 8. C
Lucie Burianová, 8. C

2. miesto

Michaela Částková, 8. B
Apolena Doležalová, 8. C

3. miesto

Gabriela Balousová, 8. C
Liliana Alexová, 8. C

9. ročník

1. miesto

Nela Filipová, 9. A
Karolína Procházková, 9. A

Nella Viktorie Kirchnerová, 6. C

Michal Musil, 6. B

Michaela Barnová, 6. C

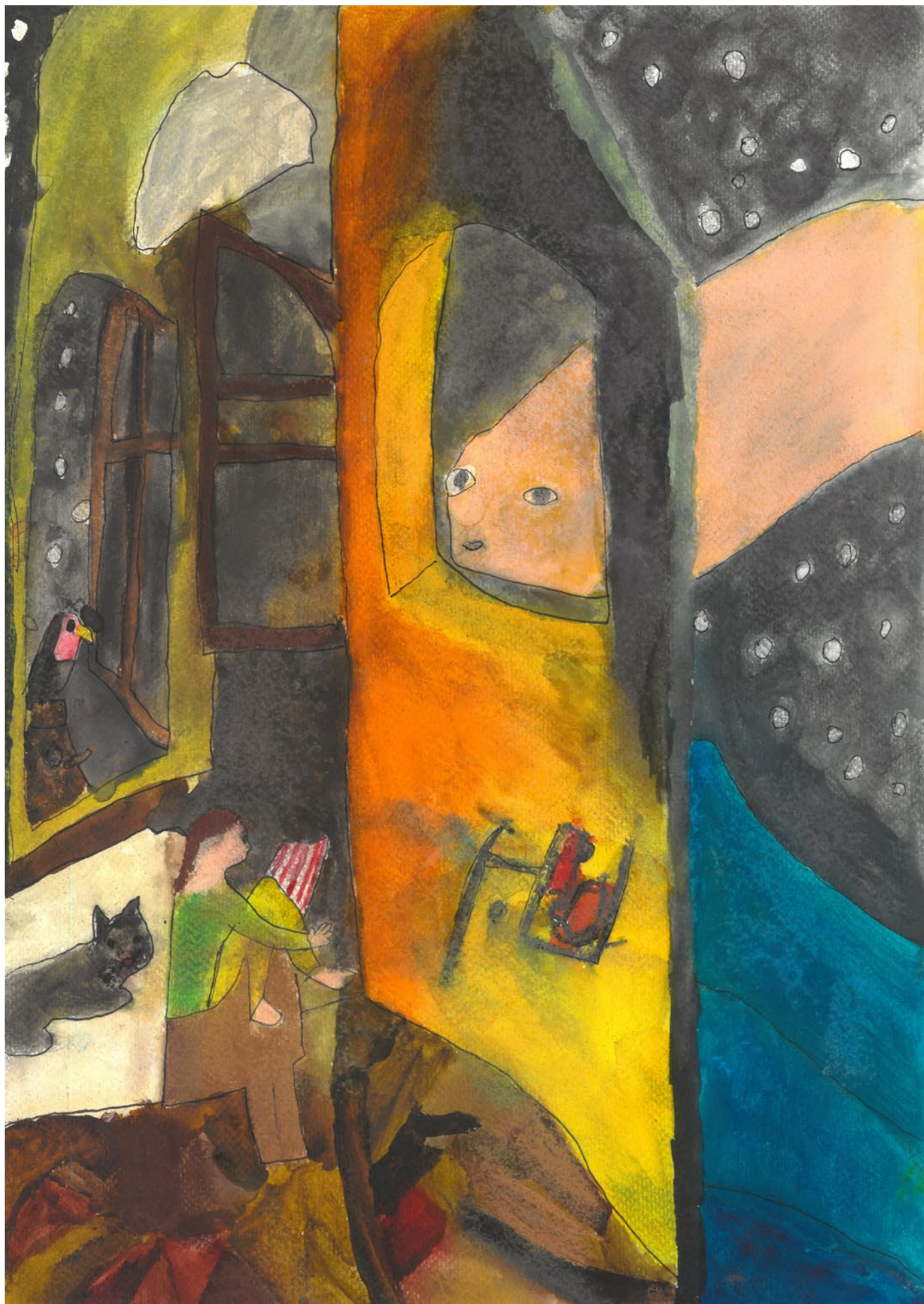
Mia Vašíčková, 6. B

Kristýna Imrichová, 6. B

Dan Winter, 6. B

Alexandr Buchta, 6. B

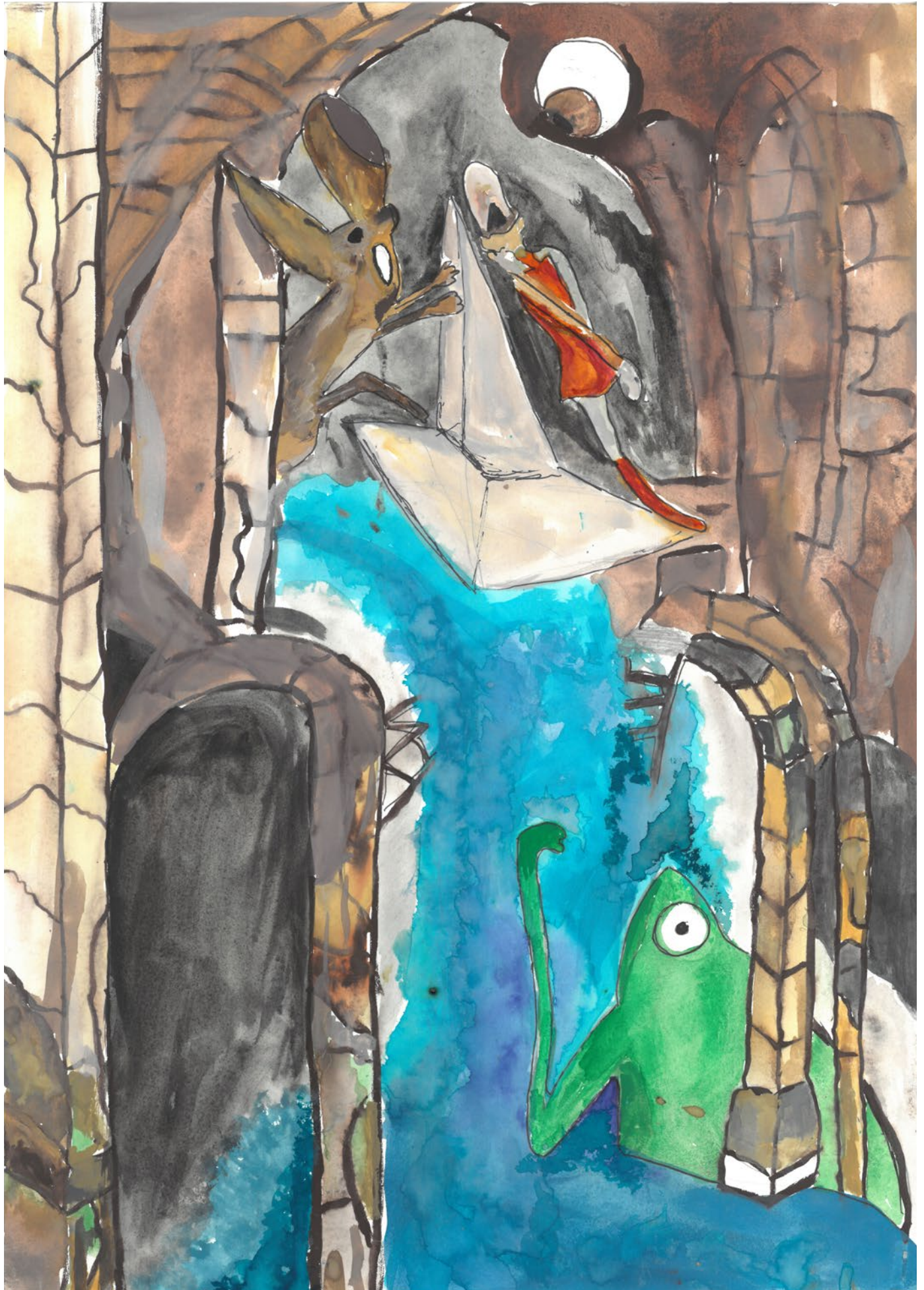
Darina Smola, 7. B

Anna Bojdová, 7. A

Ella Ziegelbauerová, 7. B

Nikoleta Goldmannová, 7. B

Julie Macháľková, 7. A

Lukáš Hašek, 7. B

Mama však na to nechcela pristúpiť.
 – Sýkorka mäso nemôže.
 A tak sa to skončilo aj pri slivkových knedliach, aj pri fazuľovej omáčke. Zuzka má však tvrdú hlavičku. Ustavične: dám sýkorke, dám sýkorke.
 Vtedy mama dostala nápad.
 – Vieš čo, Zuzka, ak nebudeš poriadne jedávať, odožením sýkorku z okna.
 – Neodoženieš, aj ty ju máš rada.
 – Mám, a ešte ako, ale aj tak ju odožením.
 – Neodoženieš.
 – A veruže odožením.
 Mama naozaj otvorila oblok a vtáča uletelo.
 Zuzka sa pustila do usedavého plaču.
 – Moja sýkorka, moje vtáčatko!
 – Ak všetko poješ, sýkorka môže priletieť.
 Čo mala Zuzka robiť. Neochotne sa pustila do jedla. Napokon však vyjedla všetko, div ešte aj tanier nevyhlížala.
 – Už som zjedla, mama.
 – Výborne, dcérka moja, teraz už môže sýkorka prísť.

15

Rudo Moric, Hlupáček s velikánskou jednotkou, ilustrácia Dušan Kállay, 1983

Karolína Kavínová, 8. C

Michaela Částková, 8. B

Gabriela Balousová, 8. C

Nela Filipová, 9. A

Karolína Procházková, 9. A

Prof. Dušan Kállay, akad. maliar

Dušan Kállay sa venuje voľnej grafike, knižnej ilustrácii, maľbe, kresbe, exlibrisu, známkovej tvorbe. Jeho rozsiahla tvorba sa stretáva s veľkým obdivom nielen doma, ale i v mnohých krajinách sveta.

Narodil sa 19. júna 1948 v Bratislave. Detstvo prežil v Žiline.

Vysokú školu výtvarných umení absolvoval v Bratislave v rokoch 1966 – 1972. Študoval na oddelení voľnej grafiky a knižnej ilustrácie u profesora Vincenta Hložníka a na oddelení figurálnej kompozície a krajinomaľby u profesora Jána Želibského.

Od roku 1972 žije a tvorí v Bratislave. Mal už viac ako 110 samostatných výstav doma i v zahraničí. Jeho boli vystavované tiež na kolektívnych výstavách, publikované v odborných knihách katalógoch ako aj v časopisoch. V oblasti voľnej grafiky pracuje najmä technikou lepty, ale tvorí aj v technike linorezu, litografie, serigrafie (sietotlač). Od roku 1990 pedagogicky pôsobí ako profesor na VŠVU v Bratislave ako vedúci Ateliéru voľnej grafiky a ilustrácie. V roku 1994 získal titul profesora.

Vo svojich dielach sa inšpiruje svetom ľudí, zvierat i rastlinnej ríše, jeho tvorba odráža obdiv k životu a básnické videnie sveta. Venuje sa voľnej grafike, knižnej ilustrácii, maľbe, tvorbe ex libris, poštových známok a čiastočne animovanému filmu a plagátovej tvorbe.

Ilustroval okolo 200 kníh, napr. Rytier Roland: hrdinské legendy starého Francúzska (1975), za ktorú získal cenu Zlaté jablko BIB 1975, Magalhãesova cesta okolo sveta (1979), kniha Alicia v krajine zázrakov (1981), ktorá vyšla v siedmich jazykoch (nemecky, anglicky, francúzsky, japonsky, poľsky, česky a faersky) vyvolala takú odozvu, že autorovi ilustrácií priniesla v roku 1988 ilustrátorského Oscara - Cenu Hansa Christiana Andersena.

Ďalej ilustroval napríklad rozprávky z britských ostrovov V ríši víl a škriatkov (1987), tituly Hans Christian Andersen: Pohádky, Oscar Wilde: Geburtstag der Infantin, Wiliam Shakespeare: Kupec benátsky (1996). Knižku pre deti Veselý koncert sám napísal aj ilustroval, vyšla v roku 1998 v spolupráci s japonským vydavateľstvom Fukuinkanshoten. So svojou manželkou Kamilou Štanclovou ilustroval kompletne francúzske a české vydanie rozprávok H. Ch. Andersena (Contes, Pohádky, 3 zväzky, 2005 a 2006; 1-zväzkový slovenský výber Rozprávky H. Ch. Andersena, 2005). Venuje sa aj kreslenému filmu (Povešť o láske, 1979; réžia V. Kubenko). Jeho tvorba získala najvýznamnejšie domáce a medzinárodné ocenenia, ako sú Grand Prix BIB 1983 na Bienále ilustrácií v Bratislave, Cena Hansa Christiana Andersena, udeľovaná organizáciou IBBY (Medzinárodná únia pre detskú knihu) pri UNESCO (1988), UNICEF Award v talianskej Bologni za ilustrácie, ceny na medzinárodných prehliadkach grafiky

▲ Dušan Kállay na spoločnej snímke s manželkou Kamilou Štanclovou. TASR

▲ Dušan Kállay pri práci

(Banská Bystrica, Nórsko, Slovinsko), filmu (Kroměříž - ČR, Chicago - USA) a známkovej tvorby (Najkrajšia známka sveta, výstava WIPA, 2002). Viacnásobne ho ocenili v súťažiach Najkrajšia kniha roka v bývalom Československu i na Slovensku.

Spolu s inými umelcami sa podieľal na ilustrovaní zbierky orientálnych príbehov Tisíc a jedna noc, ktorá v kompletnom vydaní vyšla prvýkrát na Slovensku v roku 2010.

Výstava Dva magické svety, ktorá bola výberom z tvorby Dušana Kállaya a jeho manželky Kamily Štanclovej, sa konala v októbri 2010 v Galerii des pas perdus vo švajčiarskej Ženeve. Dušan Kállay je autorom výtvarného návrhu poštovej známky 400. výročie konania Žilinskej synody, ktorá v roku 2011 vyhrala prvé miesto v súťaži o najkrajšiu rytú poštovú známku Európskej únie „Grands Prix de l'Art Philatique“.

Zdroje:

<https://beliana.sav.sk/heslo/kallay-dusan>

<https://www.webumenia.sk/autor/4678>

<https://kultura.pravda.sk/galeria/clanok/609245-velka-prehliadka-dusana-kallaya-v-nemeckom-panorama-muzeu/>

▲ Alicia v krajine zázrakov

▲ Do nory za králikom, 1981

▲ Cisárove nové šaty, 1983

▲ More vo fľaštičke, 1983

▲ Oscar Wilde

▲ Shakespeare

▲ Slovenské rozprávky

▲ Znáмка „Bratislavský hrad“, ktorá bola vydaná k 1100. výročiu zmienky o Bratislavskom hrade, 2007

▲ Poštová známka: 400. výročie konania Žilinskej synody, 2010

Poznávacia cesta 2024

▲ Naši účastníci exkurzie pred gobelínom v Primaciálnom paláci

Nakoľko sa nám v minulosti nepodarilo navštíviť jeden z najnavštevovanejších palácov Bratislavy, zopakovali sme tento pokus v septembri 2024 a tento krát sa to podarilo. Aby nie, keď to organizuje predsedníčka OS paní Gušťaříková. A po krátkej ceste z Brna sme dorazili na Suché Mýto, ktoré je na dohľad od Grasalkovičovho paláca, sídla prezidenta SR, kde nás očakávala dobovo vyfintená miestna sprievodkyňa, ktorá nás pretiahla čarovnými uličkami starého mesta, cez Michalskú bránu, cikcak až na Hlavné námestie. Po ceste sme sa pozdravili s postavičkou Schöne Náciho, obišli sme Čumila, vykukujúceho z kanálu, ale slušného, nepozera hore, kto vie čo by videl. Dozvedeli sme sa o mníchovi Repparatusovi a jeho moci zaručiť úspech u akékoľvek skúšky. Škoda, že ho nemáme aj v Brne, lebo dnes a denne je človek vystavovaný nejakej. Minuli sme trestajúcu studňu, kde máčali nepoctivých pekárov a došli sme k Dómu Sv. Martina, kde sme len nakukli, vzhľadom k tomu, že bol zatvorený. Medzi stenami mestských hradieb sme videli portréty všetkých 18 Uhorských panovníkov, ktorí boli korunovaní v Prešporku, ktorý bol pred nájazdmi Turkov bezpečným útočiskom pre vládnucu dynastiu.

Po dobrom obede v štýlových priestoroch Kláštornej reštaurácii, neďaleko nám. SNP, sme sa stretli pred Primaciálnym palácom, aby sme konečne videli jeho poklady. A veruže stáli za to. A to aj vďaka ďalšej milej paní, ktorá nás ním previedla. Popísala nám jeho históriu, prezradila, že ho nechal postaviť kardinál Jozef Batthyány, cirkev bola súčasťou svetskej moci, a tiež sa tak chovala, hromadila majetky a stavala paláce. Tento v štýle francúzskeho klasicizmu postavil viedenský architekt Meliochor Hefele. Jeho najväčším lákadlom je šesť záhadne objavených gobelínov vyrobených v anglickom

meste Moltlake, ktoré zobrazujú starogrécku báj o tajnej a tragickej láske kňažky Hérou a Leandra. Vraj tento skvost je cennejší ako celý palác. Tak ma napadlo, čo na to všetko známy slovenský herec Peter Battahyány, ktorý je praprappa... synovcom uvedeného kardinála, a čo by vrazil kardinál na to, že jeho synovec je majster Európy v electric boogie a pôsobí v divadle Stoka.

No po hodine a pol pochodu po skvostných sálach paláca, kde bol uzavretý Prešporský mier, sme si dali prestávku na individuálny program, mňa zaujímala hladina Dunaja a chcel som prejsť pešky most SNP a že to bol zážitok. Na Dunaji niet mosta čo by sa mu čo do technického riešenia vyrovnal a to preteká cez 10 krajín. No a poslednou zastávkou nášho výletu bol Slavín, kde sme sa poklonili pamiatke osloboditeľov. Vzal som vnukov a prechádzali sme náhrobky, počítali roky obetí. Dúfam, že pochopili to čo sa dnes už mnohým podivným existenciám nehodí, akí mladí tu zomierali ľudia, v cudzom svete v boji proti neskutočnému zlu. A zlo je späť.

Stano

▲ Naša milá sprievodkyňa Bratislavou

Bratislava

hlavné mesto Slovenska a jej pamiatky

Pamiatky Bratislavy sú veľmi rôznorodé a z rôznych historických období. Nie je možné si ich prezrieť za jeden deň a tak nám naša milá sprievodkyňa ukázala zaujímavosti, ktoré si sami pri návštevách Bratislavy ani nevšimneme. Sú to úzke uličky v historickom centre, skryté súsošia, dvojité hradby alebo staré domy. Aspoň niektoré si pripomenieme.

▲ Primaciálny palác

Primaciálny palác

Primaciálny palác je jedna z najcennejších stavebných pamiatok Bratislavy. Dal ho postaviť ostrihomský arcibiskup kardinál Jozef Batáni v rokoch 1778 - 1781. Projektoval ho Melchior Hefele. Najreprezentatívnejšou miestnosťou je Zrkadlová sieň, kde bol v roku 1805 podpísaný Bratislavský mier medzi Rakúskom a Francúzskom po známej bitke pri Slavkove. Medzi najvýznamnejšie exponáty patrí unikátna kolekcia šiestich gobelínov, ktoré utkala v 17. storočí kráľovská tkáčska dielňa v Mortlake pri Londýne podľa návrhov F. Cleya. V paláci je aj stála expozícia európskeho maliarstva minulých storočí.

Súsošie Jána Nepomuckého

Súsošie Jána Nepomuckého nájdete na druhom nádvorí Primaciálneho paláca. Dostanete sa tam keď prejdete cez prvé nádvorie okolo fontány svätého Juraja. Toto súsošie bolo postavené v roku 1725.

Maximiliánova fontána na Hlavnom námestí

Fontánu dal postaviť prvý cisár korunovaný v Bratislave, Maximilán II. a podľa neho sa aj volá. Bratislavčania ju však bežne nazývajú Rolandova fontána. Pôvodne renesančná fontána prešla viacerými úpravami.

Pouličné sochy Bratislavy

Vykúkajúca bronzová socha kanálového Čumila patrí medzi hlavné atrakcie v centre Bratislavy. V roku 1997 ju vytvoril

akademický maliar Viktor Hulík. Dobré si všimnite jeho lesklú čiapku. Traduje sa, že ak sa jej dotknete prinesie vám šťastie. Predstavuje bratislavského zvedavca, aj keď si ho vraj často zahraniční návštevníci mýlia s vojakom.

Napoleonov vojak

Ďalšia socha sa opiera o lavicu na Hlavnom námestí v centre Bratislavy. Tento vojak pripomína návštevníkom Napoleona, ktorý nosí typický klobúk (Napoleon I. navštívil Bratislavu v roku 1805, potom v roku 1809 Napoleonova armáda vyhodila do povetria Devínsky hrad pri Bratislave). Turisti aj miestni obyvatelia si užívajú posedenie na lavičke s vojakom za nimi. Autorom tejto sochy je sochár Juraj Meliš.

Schöne Náci

Schöne Náci, vlastným menom Ignác Lamár sa narodil 11. augusta 1897 v Engerau vo vtedajšom Rakúsko-Uhorsku, v dnešnej bratislavskej mestskej časti Petržalka. Bol synom obuvníka a do tohto remesla zasvätil otec aj jeho. Keď matka zanechala rodinu a ušla s tovarišom do Viedne, jeho opustený otec utápal žiaľ v alkohole.

Po otcovej smrti exekútori rozpredali rodinný majetok na úhradu dlžôb. Ignác sa vďaka pomoci dobrých ľudí zamestnal v divadelných dielňach. Z práce ho prepustili, keď sa divadlo cez prvú svetovú vojnu dostalo do krízy. Začal si zarábať

▲ Zrkadlová sieň
Primaciálneho paláca

▲ Primaciálny palác,
celkový pohľad do
interiéru

▲ Maximiliánova fontána
na Hlavnom námestí

▲ Fontána so súsoším Svätý
Juraj zápasíaci s drakom
na palácovom nádvorí

príležitostnými činnosťami, býval v rôznych podnájdoch. Vlastnil však čierny kufor s frakom, čiernymi lakovkami, bielymi rukavičkami a cylindrom, ktoré grófka Náriová po manželovej smrti darovala kedysi jeho otcovi. Jedného dňa si Ignác Lamár tieto veci obliekol a pred zrkadlom si nacvičil úsmevy, parádne zdravenie cylindrom a vyšiel do prešporských ulíc.

Jeho dávny veľkým snom bolo pracovať v cirkuse ako klaun. Aspoň takýmto spôsobom si chcel svoj sen naplniť a byť osožný ako klaun pre obecenstvo. Po uliciach Bratislavy, najmä po korze od Michalskej brány až po Dunaj chodil s ľahkosťou šviháka ako šľachtic a pozdravoval najmä paničky a to v troch jazykoch, ako sa v Prešporku hovorilo.

Schöne Náci bol neodmysliteľnou súčasťou koloritu bratislavských ulíc a kaviarní takmer 40 rokov. Jeho pamätníci ho poznali ako slušného, tichého a chudobného človeka, vždy pekne oblečeného, vo fraku s cylindrom a paličkou.

Schöne(r) Náci patril ku koloritu bratislavských ulíc. Bez Bratislavy nedokázal žiť chcel v nej byť aj po smrti, Schöne Náci mal rád každého.

Zdroje:

Schöne Náci

Pluska.sk

Zdroj fotografií: Anton Šmotlák / Dvojité hradby Starej Bratislavy | Dóm svätého Martina | Interiér Dómu sv. Martina | Celkový pohľad do chrámu sv. Martina | Hlavný oltár chrámu sv. Martina /3

Wikipédia

▲ Tapisérie s výjavom mytologickej báje o tragickej láske Héró, kňažky bohyně Afrodity, a Leandra.

▲ Hlavné námestie so starou radnicou

▲ Súsošie Jána Nepomuckého

▲ Tympanon s mozaikou od Ernesta Zmetáka a rodovým erbom kardinála Batthyányho od Matúša Köglera

▲ Napoleonov vojak

▲ Čumil, miesto obľúbeného fotografovania

▲ Schöne Náci

▲ Schöne Náci vo fraku

▲ Dóm svätého Martina

▲ Interiér Dómu sv. Martina

▲ Hlavný oltár

▲ Slavín

▲ Dvojité hradby Starej Bratislavy

▲ Obec Slovákov na Slavíne

Jozef Murgaš

* 17. február 1864, Tajov-Jabříková

† 11. máj 1929, Wilkes-Barre, Pensylvánia, USA

Jozef Murgaš bol slovenský rímskokatolícky kňaz, maliar a vynálezca, priekopník bezdrôtovej telekomunikácie.

Ako prvý človek na svete uskutočnil v roku 1905 bezdrôtový prenos ľudského hlasu. Stal sa priekopníkom bezdrôtovej telegrafie a rozhlasového vysielania, ktorý si svojimi patentmi získal uznanie celého sveta.

Jozef Murgaš sa narodil 17. februára 1864 v Tajove do rodiny chudobných roľníkov. Veľký vplyv na budúceho vynálezcu, ako aj na jeho smerovanie v živote mal na základnej škole, ktorú vychodil v rodnej obci, učiteľ Karol Berger. Systematicky u neho rozvíjal bystrosť a maliarsky talent.

▲ Jozef Murgaš v mladosti

O d roku 1876 študoval na gymnáziu v Banskej Bystrici, kde ho prirodzené nadanie viedlo k umeniu a technike. Po ukončení gymnázia sa rozhodol pre kňazskú dráhu a v roku 1880 odišiel študovať teológiu do Bratislavy. V roku 1882 prešiel do ostrihomského seminára, ďalej pokračoval v štúdiách na ostrihomskej bohosloveckej fakulte (1884 - 1886) a potom na bohosloveckej fakulte v Banskej Bystrici (1886 - 1888).

Po vysvätení za kňaza v roku 1888 pôsobil ako kaplán v Dubovej. Už nasledujúci rok ale nastúpil na odporúčanie maliara Dominika Skuteckého na krajinskú maliarsku školu v Budapešti a od roku 1894 na akadémiu výtvarného umenia v Mníchove.

Po obvineniach z panslavizmu odišiel v marci 1896 zo Slovenska do Spojených štátov amerických. Krátko po príchode do USA sa stal Jozef Murgaš pastorom celého zboru slovenskej katolíckej cirkvi svätého srdca v malej baníckej obci Wilkes-Barre v štáte Pensylvánia. Spolu so skupinou slovenských kňazov založil v roku 1911 Združenie slovenských katolíkov v Amerike, stal sa jeho prvým predsedom.

Popri vykonávaní kňazskej práce sa intenzívne zaujímal o elektrotechniku a už v roku 1898 začal s prípravou svojho laboratória v suteréne fary, ktoré malo slúžiť na experimenty v rádiotelegrafii. Federálny patentový úrad vo Washingtone mu udelil prvé dva patenty 10. mája 1904 - prvý na zariadenie na bezdrôtovú telegrafiu a druhý na spôsob prenášania správ bezdrôtovou telegrafiou.

Najvýznamnejším objavom Jozefa Murgaša ale zostáva dosiahnutie bezdrôtového prenosu hovoreného slova. Prvý

raz sa mu to podarilo 27. apríla 1905. O sedem mesiacov neskôr, 23. novembra 1905, zorganizoval oficiálne skúšky rádiového spojenia, ktoré sa uskutočnili medzi obcami Scranton a Wilkes-Barre vzdialenými od seba 30 km. Murgaš umožnil rozhovor ich starostom, ktorí to písomne potvrdili. V tom čase tento vynález znamenal svetový unikát, avšak spor o jeho prvenstvo nebol jednoduchý, pretože sa o to pokúšali viacerí významní svetoví bádatelia.

V rokoch 1904 až 1911 registrovali Jozefovi Murgašovi v Spojených štátoch celkovo trinásť patentov, medzi nimi napríklad na vlnomer (1907), elektrický transformátor (1907), zariadenie na výrobu elektromagnetických vln (1908), bezdrôtovú telegrafiu (1909), detektor elektromagnetických vln (1909) či navijak na rybársky prút (1912).

V Spojených štátoch sa venoval tiež svojej záľube - maľovaniu. Podľa dostupných prameňov v USA namaľoval 20 obrazov, pričom medzi uznávané patria Rybár v člně a Medvedí potok.

Medzi jeho známe diela patrí obraz sv. Juraja na hlavnom oltári kostola v Lopeji a obraz Kristovho ukrižovania v biskupskej rezidencii v Nitre. Obrazy so sakrálnou tematikou zdobia interiér kostola vo Wilkes-Barre.

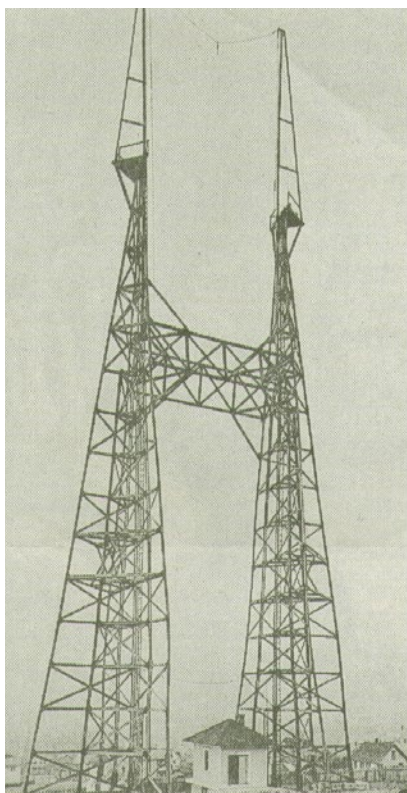
V rokoch 1894 - 96 pôsobil v Lopeji ako kaplán Jozef Murgaš - kňaz, maliar, politik, organizátor, zberateľ a vynálezca, ktorý namaľoval aj veľký sakrálny obraz sv. Juraja, ktorý je dodnes umiestnený na hlavnom oltári v Lopeji.

▲ Rodný dom Jozefa Murgaša v Tajove

Prišiel 23. november 1905 a pri prístrojoch boli okrem Murgaša starostovia miest Wilkes Barre a Scranton, vzdialených od seba asi 30 míľ. Murgaš začal pokus a starostovia sa ako prví v histórii ľudstva mohli rozprávať pomocou bezdrôtového prenosu. Ich signál zachytila aj loď na mori v systéme, ktorým vysielala morzeovku.

- ▼ **Pre tento pokus postavili dve stanice – skúšobnú a vysielaciu, ktoré mali šesťdesiatmetrové anténové stožiare.**

Bol známy aj ako nadšený rybár, zberateľ húb, nerastov i rastlín. Mal unikátnu zbierku motýľov, ktorá obsahovala vyše 9000 exemplárov.

Počas prvej svetovej vojny sa angažoval pri vytvorení spoločného štátu Čechov a Slovákov v Československej republike. Pomocou svojich kontaktov pripravil pôdu pre rokovania na podporu vzniku ČSR, ktorá mala vzniknúť na základe dohody z 30. mája 1918 v Pittsburghu. Murgaš bol jedným zo signatárov Pittsburskej dohody. Zorganizoval medzi americkými Slováckmi zbierku s výťažkom 1 milión dolárov na pomoc Slovákov v starej vlasti (v iných materiáloch sa píše na základný valutový fond). Čo sa stalo s peniazmi sa nepodarilo zistiť.

▲ Sedliacky dvor vo Valaskej, 1894 – 1895, olej, plátno 42 x 30,7 cm
(Literárne múzeum SNK, sig. O 923)

▲ Oltárna mal'ba Sv. Juraj v Lopeji

▲ Veduta, 1885, olejomal'ba

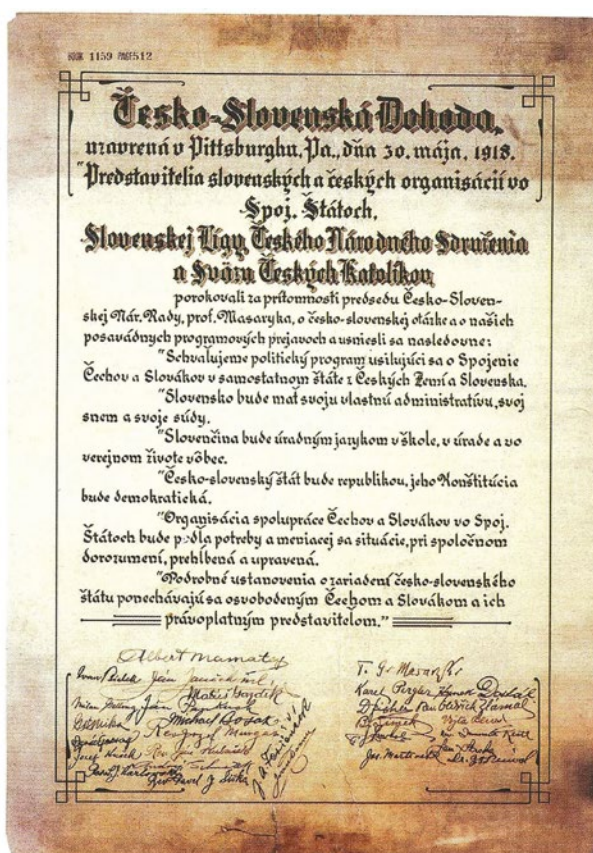

▲ Rybár v čne, olejomal'ba

Pittsburská dohoda

Ked' sa pripravovala Pittsburská dohoda, na ktorej je aj Murgašov podpis, sedel vedľa budúceho prezidenta Československa Tomáša G. Masaryka. Ten Murgašovi povedal, že po vzniku Československa by sa mal vrátiť domov a venovať sa vede v novom štáte a učiť mladých ľudí v školách a aby sa zastavil uňho.

Keď Jozef Murgaš prišiel v roku 1920 do Československa, u prezidenta mu dali termín návštevy. Lenže prišiel do Prahy a v prezidentskej kancelárii mu povedali, že Masaryk ho krásne pozdravuje, ale je veľmi zaneprázdnený a ospravedlňuje sa, nemôže ho prijať. Išiel teda dohadovať na ministerstvá založenie elektrotechnickej školy a laboratória, v ktorom by mládež učil, ako to Masaryk chcel. Podobnú elektrotechnickú odbornú školu založil vo Wilkes Barre.

Jozef Murgaš, ktorý si svojimi patentmi získal uznanie celého sveta, zomrel 11. mája 1929 vo Wilkes-Barre vo veku 65 rokov. V rodnom Tajove má na tamojšom cintoríne od roku 1999 symbolický hrob.

Zdroje:

<https://rodacirodakom.sk/jozef-murgas/>

<https://vedanadosah.cvtisr.sk>

<https://www.jozefmurgas.sk/jozef-murgas-zivotopis>

<https://dikda.eu/murgas-vynalezca-s-paletou/>

<https://zivot.pluska.sk/pribehy/potomkovia-velikanov-geny-vynalezcovi-murgasovi>

▲ Oficiálna skúška Tón systému 23. 11. 1905 vo Wilkes Barre

▲ Pamätná ďakovná pohľadnica za príspevok na oslobodenie Slovenska

Na ministerstve školstva v Prahe mu však vrátili všetky žiadosti, že „Nelze vyhověti, protože nemáte potřební kvalifikaci...“, lebo patenty nestačia, nemá pedagogické vzdelanie, preto nemôže učiť mládež v laboratóriu. V Banskej Bystrici sa hlásil na biskupskom úrade, ale tajomník úradu Ján Havran mu povedal: Nemám pre teba miesto.“

Murgaš sa stal v Amerike významným človekom. V roku 1925 Calvin Coolidge, prezident USA vymenoval Murgaša za predsedu prvej Komisie pre rádiokomunikácie Spojených štátov amerických“. Žiaľ zo zdravotných dôvodov a na odporúčanie svojho lekára nemohol túto funkciu prijať.

Navštívil ho aj prezident USA Theodore Roosevelt, čo vyvolalo pozornosť. Vynález menom TON System odkúpila spoločnosť Universal Telegraph Company z Filadelfie a zaplatila realizáciu patentov, postavila stožiare a kúpila techniku.

◀ Na počesť a pamiatku Murgaša spustili slávnostne na vodu 12. 10. 1944 v štáte Georgia loď triedy "Liberty" s menom „Joseph Murgaš“.

Jubilejné oslavy 80. výročia Slovenského národného povstania

▲ Pietny akt na námestí SNP

Tak ako po iné roky, aj tento rok sa u pamätníku SNP, na po ňom pomenovanom námestí zišli verní, tí ktorí nezabúdajú na tento význačný počin v dejinách Slovenska a vlastne Československa. Aj cez poľutovania hodný nezáujem oficiálnych miest o toto výročie, obec Slovákov v Brne, Zväz bojovníkov proti fašizmu, Spoločnosť Ľudvíka Svobody a iní sa k ucteniu obeti a hrdinov, tohto v rámci Európy ojedinelého aktu odporu zúčastnili a so všetkou pietou spomenuli na toto obdobie a čo mu vlastne predchádzalo. Paní predsedníčka OS vo svojom príhovore pripomenula účastníkom koľko ľudí sa zúčastnilo priamych bojov a aké boli podniknuté následné represálie voči civilnému obyvateľstvu, ktoré zaplatilo za svoju odvahu cenu najvyššiu. Koľko národností sa do bojov zapojilo, kedy najviac po Slovákoch bolo bojovníkov v Čiech.

Dnešná situácia vo svete vedie pri tejto príležitosti k zamysleniu o osobnej odvahe účastníkov bojov a hlavne

tých, čo im pomáhali v horách prežiť po tom, čo povstanie bolo potlačené a prešlo sa na spôsob partizánskej vojny. Tento príklad hrdinstva je aj nás vzorom, nezmieriť sa s klamstvom, prepisovaním dejín, mystifikáciou kdejakých historikov, ktorí sú poplatní dnešným trendom bagatelizovať toto obdobie, dokonca to prirovnávať k nejakému bremenu, čo ťaží našu minulosť.

My sme hrdí na to, že sme potomkovia tých čo sa vzopreli, že sme boli vychovaní ako Čechoslováci, členovia národa, ktorý mal vo svete ako politické tak aj obchodné renomé.

*Za Obec Slovákov v Brne
Ing. Stanislav Javora*

▲ Uctili sme si pamiatku účastníkov SNP

▲ Slávnostná členská schôdza k 80. výročiu SNP

Výtvarné a tvorivé dielne

Rok 2024 sa niesol v znamení korálikov všetkých druhov – od drevených, minerálov až po sklenené tiež rôznych druhov. Vyrobili sme si krásne veľkonočné ozdoby – vajíčka, zajačikov, náramky, vianočné ozdoby, venčeky k rôznym príležitostiam alebo aranžovanie kvetín s rôznymi materiálmi.

Nezabúdame na tradície slovenské ako aj české a moravské. Preto sme sa rozhodli napísať do Poniklé a tam nám vyšli v ústrety svojim programom pre školy a mohli sme si objednať cenovo veľmi prístupnú kolekciu na tvorenie

tzv. „huderovky“ ako vidíte aj na fotografii. Vyrobili sme si huderovky v rôznych farbách a koľko sa dalo. Záujem bol veľký.

Perličkové ozdoby z Poniklé boli v roku 2000 ocenené zápisom na zoznam nemotného kultúrneho dedičstva UNESCO ako svetovo jedinečná zručnosť.

▲ Tvoríme náramky

▲ Tvorenie nás baví

▲ Sklenené vianočné ozdoby

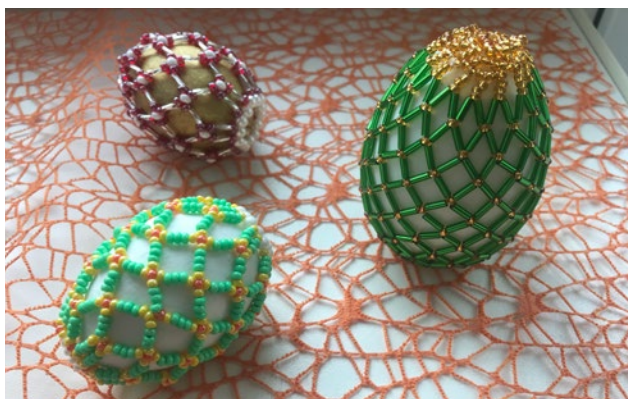
▲ Pred Veľkou nocou sme sa dali do korálikových vajíčok a zajačikov

▲ Naše veľkonočné výtvary z korálikov

▲ Huderovka, detail, foto Rautis perličkové ozdoby

▲ Korálikové vajíčka

▲ Jesenné aranžovanie s prírodninami

Dolní Kounice a naši turisti

Kláštor Rosa coeli

▲ Dolní Kounice s hradom

Kláštor Rosa coeli

Zrúcanina kláštora Rosa coeli sa nachádza v údolí rieky Jihlavy priamo pod hradným kopcom. Kláštor je považovaný za najvýznamnejšiu stredoeurópsku cirkevnú stavbu vrcholnej gotiky. Spolu s hradom tvorí harmonický celok, nemajúci v našej krajine obdoby.

Počiatky kláštora spadajú do 2. poloviny 12. storočia. V tejto dobe si na južnej Morave budovali rozsiahle panstvo páni z Kouníc. Z nich Vilém z Pulína sa zúčastnil mocenských bojov medzi českým kniežaťom Soběslavom II. a rakúskym vojvodom Jindřichom II. Jasomirgotem. Pri vpáde do rakúskych zemí roku 1175 vojska Soběslava II. plienila tiež cirkevné stavby, za čo dal pápež Soběslava a jeho najbližších pomocníkov do kľatby. Kľatby sa chcel Vilém z Pulína zbaviť, tak sa vydal do Ríma k pápežovi a prosil za odpustenie. Pápež mu za jeho pokánie dal úlohu postaviť na svojich statkoch kláštor.

Stavba kláštora v Dolních Kounicích začala roku 1181. Neskúsený Vilém požiadal o pomoc žilivského opáta Gotšalka, ktorý do novo vybudovaného kláštora priviedol v roku 1183 premonštrátky z kláštora v Louňoviciach. Kláštor bol pomenovaný Rosa coeli – Nebeská ruža a je najstarším ženským kláštorom na Morave. Jeho založenie podrobne popisuje vo svojej kronike opát kláštora v Milevsku Jarloch.

Najstaršia podoba kláštora nám nie je známa. Z dochovaných pozostatkov románskeho muriva, ktoré sa nachádzajú v severnom a západnom krídle dnešnej krížovej chodby je možné usúdiť, že kostol bol s pravdepodobne murovaný, ale ostatné stavby boli len drevené.

Roku 1185 boli Kounice vyplienené vojskom českého kniežaťa Bedřicha. Požiar, ktorý zničil celú obec, sa ale kláštoru vyhol. Potom nastáva ekonomický rozvoj kláštorného panstva. K základnému majetku, ktorý kláštor získal pri svojom založení od Viléma z Pulína, postupne pribúdali ďalšie dediny a hranice panstva sa tak postupne rozširovali. Význam kláštora sa ešte viac zvýšil roku 1268, kedy ho pod svoj patronát vzal pápež Kliment IV. Roku 1284, po vymretí drnholeckej vetve Kounicov, sa dolnokounický kláštor stal kláštorom kráľovským. Pod svoju ochranu si ho vzal český kráľ Václav II., ktorý udelil miestnemu prepoštovi pre Kounice právo týždenného trhu. V tejto dobe bol už kláštor dosť bohatý, aby si mohol postaviť pre svoju ochranu nad Kounicami pevný gotický hrad. Po ukončení stavby hradu, okolo roku 1330, začala veľkolepá nákladná prestavba kláštorných budov. Dokončenie prestavby sa pretiahlo až do rokov 1370 – 1380. Podľa nového projektu bol vybudovaný kostol so sakristiou, krížová chodba a ďalšie stavby kláštorného obydľia, ktoré sa ale nezachovali.

Po prestavbe kláštor začal zasa upevňovať svoju moc. Obdobie prosperity bolo prerušené husitskými vojnami. Roku 1423 kláštor husitské vojská vyplienili a zapálili. Kláštor bol opravený až v roku 1434, keď už zasa prosperoval.

Počiatkom 16. storočia, po nástupe nového prepošta Martina Göschla, nastal veľký úpadok kláštora. Prepošt Göschl prestúpil k luteránskemu vyznaniu a oženil sa s jednou z miestnych mníšok. To malo za následok, že ho olomoucký biskup suspendoval, kráľ Ludvík ho vykázal

▲ Kláštor Rosa coeli

z kláštora, ale Göschl v kláštore zostal a požadoval zapísanie kláštorného panstva do svojich rúk. Biskup Stanislav Pavlovský zistil, že život mníšok v kláštore bol „nerestný a krajne pohoršlivý“. Roku 1526 Göschl utiekol do Mikulova k novokrstencom, potom v Prahe podstoupil útrpné právo a nakoniec zomrel v olomouckom vezení. Zvyšných 11 mníšok si zvolilo nového prepošta, kňaza Jána, ale ich naďalej pohoršujúci život prinútil okolité obyvateľstvo k prepadnutiu kláštora. Mníšky sa rozutekali a chrám zostal spustošený a zneuctený. Roku 1527 sa kláštora ujali Moravské zemské stavy, ktoré ho následne predali českému kráľovi Ferdinandovi I. Habsburskému. Ten ho nakoniec roku 1537 predal Jiřímu Žabkovi z Limberka. Jiří Žabka si Dolní Kounice zvolil za svoje hlavné sídlo. Nechal nákladne prebudovať bývalý kláštorný hrad a opravil kláštorný chrám, v ktorom zriadil rodinnú hrobku. Za ďalších majiteľov panstva však kláštor pomaly pustol.

O obnovu kláštora sa pokusili premonštráti zo strahovského kláštora. Roku 1698, po dlhých jednaniach, budovu odkúpili od vtedajšieho majiteľa panstva Ferdinanda z Ditrichštejnu. V nasledujúcom roku upravili bývalú kapitulnú sieň na kaplnku a postavili novú barokovú budovu konventu. V ďalších rokoch sa renovovala krížová chodba a opravoval kostol. Roku 1703 bol novo zastrešený kostol znovu vysvätený. Toho roku však Dolní Kounice zachvátil obrovský požiar, ktorý zničil i zreštaurovaný kláštor. Potom bola opravená už len budova konventu, kostol zostal v zrúcaninách a obrady sa konali iba v kaplnke. Ďalšie pokusy o obnovu strahovskí premonštráti vzdali. Roku 1808 predali kláštor i s kostolom späť dolnokounickému panstvu. Od tej doby sa budovy začali definitívne meniť na zrúcaninu.

Až v roku 1895 nechal gróf Josef Herberstein previesť najnutnejšie opravy. Provizórne zastrešili krížovú chodbu a kapitulnú sieň. Od roku 1926 boli v kláštore prevádzané z podnetu Komitétu pro záchranu pamiatok v Dolních Kounicích udržiavacie a reštaurátorské práce.

Areál so zrúcaninou kláštorného kostola a s barokovou rezidenciou je chránený ako kultúrna pamiatka.

Zdroje:

<https://dolnikounice.cz/historie-mesta/>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Kl%C3%A1ter_Rosa_coeli

▲ Krížová chodba bývalého kláštora Rosa coeli

▲ Zrúcanina kláštora Rosa coeli s kostolom

Synagóga

Synagóga v Dolných Kouniciach patrí k najstarším synagógam na Morave. Postavená bola v rokoch 1652 – 1655 v rano-barokovom slohu. V roku 1851 bola k nej pristavaná ženská galéria s pavlačou. V rokoch 1988 až 2004 bola komplexne zreštaurovaná a teraz slúži ku kultúrnym a spoločenským účelom.

Steny interiéru sú vyzdobené cennou barokovou maľbou, rastlinným a ornamentálnym dekorom a s liturgickými textami v hebrejskom jazyku. Nachádza sa tu aj malá expozícia venovaná histórii dolnokounickej židovskej obce.

V synagóge sa nachádza pamätná doska obetiam holokaustu z Dolných Kounic.

Pamätná doska obetiam holokaustu z Dolných Kounic Židovský cintorín bol založený v roku 1680 vo svahu na južnom okraji mesta po zrušení staršieho cintorína, ktorý stál na inom mieste. Pôvodne bol prístupný zo severnej

strany pešou cestou. V súčasnosti je vchod z juhu z ulice Trboušansej. Cintorín je ohradený masívnym kamenným plotom. Nachádza sa tu asi 1500 náhrobkov nepravidelne rozmiestnených. Najstarší náhrobok sa datuje k roku 1680.

Zdroje:

<https://dolnikounice.cz/historie-mesta/>

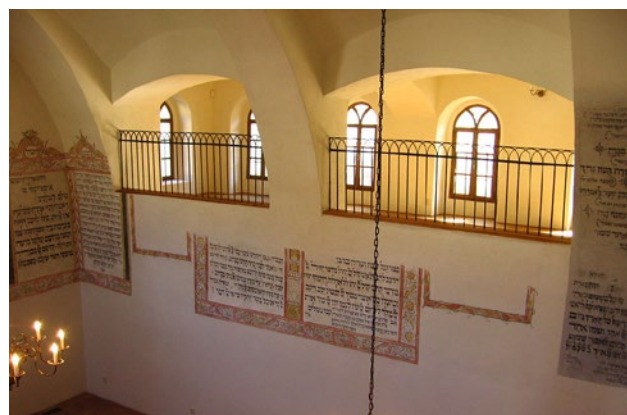
<https://www.zob.cz/pamatky/pamatky-jizni-moravy/dolni-kounice/>

▲ Synagóga

▲ Interiér synagógy

▲ Interiér synagógy - nova zenska tribuna

▲ Pamätná doska obetiam holokaustu z Dolných Kounic

▲ Židovský cintorín

Turistické vychádzky

Rozhládňa Babylon

▲ Rozhládňa Babylon

Jedna z najstarších rozhľadní na Morave sa týči na temene Zeleného vrchu (491 m n. m.) nad obcou Kramolín.

Naši turisti nezaháľali ani v roku 2024 a navštívili niekoľko veľmi pekných miest na Morave. Za veľmi priaznivého počasia 16. mája sa vydali k rozhľadni Babylon. Je to jedna z najstarších rozhľadní na Morave

Rozhládňa sa nachádza v okrese Třebíč, približne 1,5 km od Kramolína na Zelenom kopci v nadmorskej výške 491 m. Postavená bola v roku 1831 na podnet Jindřicha Viléma III. Haugwitzke, vtedajšieho majiteľa náměšťského zámku, pre potreby zememeračov.

Rozhládňa meria 24,5 metrov. Vyhliadka je vo výške 18 metrov a vedie k nej 112 schodov. V súčasnosti je rozhľadňa v majetku obce Kramolín.

Veža je kamenná, postavená v empírovom štýle a má štvorhranný pôdorys. Vyššie poschodia sú osemstenné. Vo vnútri sú dubové kruhové schody, po ktorých sa ide až do výšky 18-tich metrov, kde sa nachádza miestnosť s oknami a zdobených stropom. Strop je vyzdobený motívmi zverokruhu. Pôvodne bola o jedno drevené poschodie vyššia, ale za prusko-rakúskych vojen v roku 1866 bola poškodená a tak ju znížili. Z poschodia je vidieť Českomoravská vrchovina, okraj Brna, Pavlovské vrchy a jadrová elektrárň Dukovany.

Zdroje:
Obec Kramolín

▲ Pod babylonskou vežou

▲ Oblíbená činnost našich turistů – opečování špekáčků

babylonfest

VSTUP VOLNÝ

Výstava Babylónská věž
5. 9. 18:00, vernisáž, Arnoldova vila, Drobného 26

Koncert Podoby hudby
6. 9. 18:00, Městořada zámek muzeum, Zelny trh 8, ušl Dietrichstalského paláce
Zijí mezi námi
10. 9. 17:30, Muzeum romské kultury, Bratislavská 87

Den národnostních menšin Jihomoravského kraje
15. 9. 12:30–18:00, Park Lužanky
Výstava Kulturní dědictví UNESCO 2024 a česká stopa
13. 9. 12:00–18:00, Park Lužanky

Sázení stromů
12. 9. 17:00, Park Lužanky

Hudebně-literární (pod)večer
18. 9. 17:00, Kolovna Jiřího Mahena v Brně, Kobližná 4
Babylon nejen moravský
19. 9. 18:30, komentovaná prohlídka
Etnografický ústav MZM, Palác slechtičen, Kobližná 1

Koncert Grupo LATINSKÝ
15. 9. 17:00, Park Lužanky

Pub kvíz
16. 9. 17:00, Vint Palace, Olomoucká 63

5.–19. 9. 2024

Festival pořádá a finančně podporuje:

Partneři:

Ministerstvo kultury
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Jihomoravský kraj
Lužanky
Městořada zámek muzeum
Centrum pro blance jmk
Kolovna Jiřího Mahena v Brně
Etnografický ústav MZM
Palác slechtičen, Kobližná 1

Více na:

www.facebook.com/BabylonfestBrno

Tento rok síce neprial Babylonfestu ani Dňu národných menšín Juhomoravského kraja z dôvodu veľmi nepriaznivého počasia a preto museli byť programy pod širím nebom zrušené. Ale to neznamená, že sa niektoré tradičné akcie nekonali.

jiho**m**oravský kraj

**Zveme Vás na den národnostních
menšin, který se uskuteční
15/9/2024 od 12/30
v parku Lužánky.**

Na co se můžete těšit:

11/00 pestrobarevný průvod
17/00 Grupo Latinský

tradice/folklór/gastronomie
/doprovodné akce

Koná se pod záštitou
Mgr. Jana Grolicha,
hejtmana IMK

Akce je součástí
Babylonfestu

▲ Pozvánka Deň národnostných menšín JMK

▲ Otvorenie Babylonfestu 2024 v Arnoldovej vile

▲ Komentovaná prehliadka Arnoldovej vily

▲ Babylonská veža, výtvarná dielňa pre deti v Arnoldovej vile

▲ Výstava Tradičná kultúra na Morave alebo Babylon nielen moravský v Paláci šľachtíci

▲ Hudobno - literárny podvečer, Bystrouška ide do sveta

▲ Podoby hudby

▲ Žijú medzi nami

Babylonfest, súťaž v bowlingu

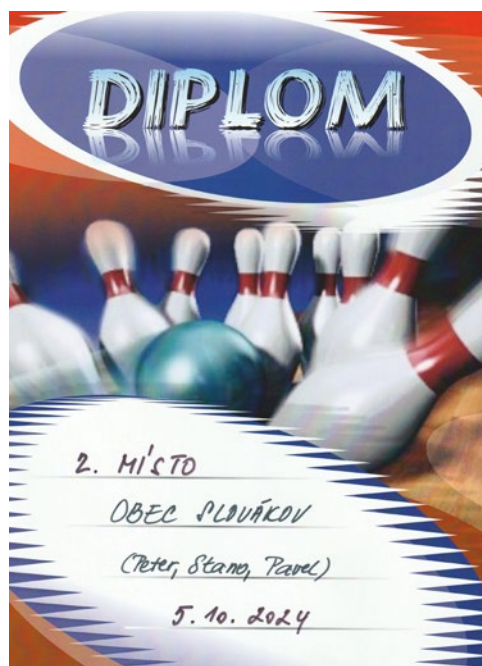
▲ Víťazné družstvá v bowlingu 2024

▲ Radosť z druhého miesta, Stanislav Javora, Peter Gušťačík, Pavel Bartošík

▲ Maximálne sústredenie na hod

▲ Bowling 2024 diplom

Vianoce v Obci Slovákov

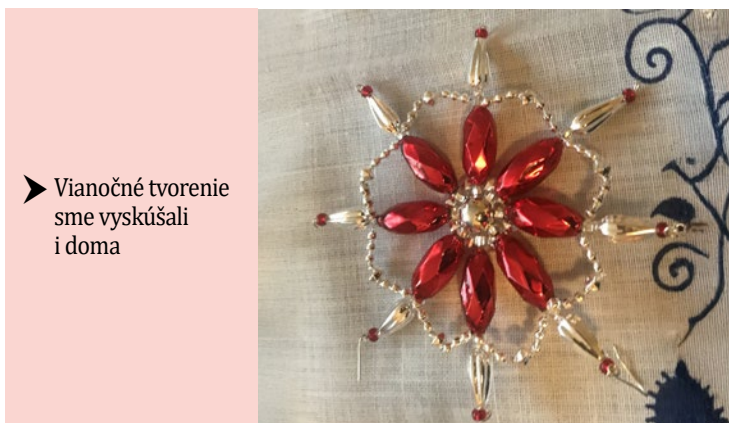
Tradičný vianočný večierok sa uskutočnil aj na konci roku 2024, ako obvykle v klubovni. Bol síce Mikuláš a mal by priniesť nejaké prekvapenie. To sa však nestalo a tak sme pripravili nie úplne tradičné občerstvenie, ale hlavne žiadané. Slovenské údené a výborný šalát k tomu. Len tak sa zaprášilo. Medovník na osladenie chutí a dobrá nálada bola v plnom prúde. Pripravili sme tiež fotografické spomienky na naše celoročné aktivity a tešili

sa na nové akcie v ďalšom roku. Dievčatá sa pochválili, čo budú piecť. Niektorí si vymenili skúsenosti so zdravím. Pochválili sa so svojimi turistickými vychádzkami a plánmi na budúci rok. Vlastne sme si urobili prierez činnosti roka 2024.

Krásny nový rok 2025!

▲ Úsmev do objektívu

► Vianočné tvorenie sme vyskúšali i doma

▲ Vianočné zdobenie perníkov, využili sme skúsenosti z tvorivých dielní

▲ V Obci Slovákov vládla už vianočná atmosféra

Osudy našich členov

Plk. v. v. Ing. Jozef Mečiar, CSc.

Motto: „Narodil som sa v dobe, keď ešte žil prezident T. G. Masaryk.“

Snád' v každom čísle našej ročenky sa nájde povzdych nad tým, ako sa nám nedarí osloviť mladých ľudí a prilákať ich k činnosti v Obci Slovákov, ako nám naši skalní členovia starnú a musíme prispôbovať našu činnosť a hlavné poznávacie akcie ich pohybovým problémom. A tak ma napadlo, že tu predsa môže byť aj iný pohľad na starnúcich členov. Veď sú to ľudia s veľkou životnou skúsenosťou, pracujúci celý život v rôznych oboroch – a odídu, alebo ich obmedzia choroby, a ich zážitky, rady a pohľady na život úplne zaniknú. A to by bola veľká škoda. Napadlo ma to po krátkom rozhovore s človekom, ktorý ako ja prešiel životom v uniforme vojaka z povolania, ako špecialista na ochranu proti zbraňam hromadného ničenia a aj ako vojenský inžinier chémie, kandidát vied. Požiadaval som ho preto, nech voľnou formou porozpráva o svojom určite zaujímavom živote. Tu sú teda jeho životné spomienky.

Narodil sa 20. 2. 1937 v tisícročnom meste na hornej Nitre, v Prievidzi obklopenej zo všetkých strán tisíc metrov vysokými horami, do rodiny s niekoľko storočnou súkennícko-roľníckou tradíciou. Starý otec z matkinej strany mu zomrel na španielsku chrípku hneď po skončení 1. svetovej vojny a druhý z otcovej strany v roku 1940. Obidve staré mamky sa teda o rodiny museli starať samy. Súkennícke remeslo však za 1. ČSR upadalo a tak jeho otec nastúpil ako pomocný pracovník na podateľňu Okresného úradu. Vďaka tomu po vyhlásení mobilizácie v roku 1938 nebol mobilizovaný.

Ako prvý veľmi bolestný zážitok si pamätá smrť svojho mladšieho brata po vzniku Slovenského štátu. Vtedy boli malé deti prvýkrát očkované sérom zakúpeným štátom v Nemecku. Po tomto očkovaní zomrelo v Prievidzi naraz okolo 30 detí rovnako starých, jeho brat medzi nimi. Tiež jeho prvá sestra, ktorá sa narodila už vo vojnovom roku 1942, len akoby zázrakom prekonala ťažkú chorobu v prvých mesiacoch života.

Na vlastné ranné detstvo spomína len ako na obdobie plnenia pracovných povinností, do ktorých bol od malička nútený starou mamou, u ktorej jeho rodina bývala. Žiadne radostné spomienky.

Čím je starší, tým si stále viac vybavuje prvé spoločenské udalosti v podobe povinných účastí na cirkevných sviatkoch a pompéznych cirkevných podujatiach, a verejné vystupovanie Hlinkovej gardy spoločne s nemeckými vojakmi a ich boje proti partizánom v okolí mesta. V roku 1944 v prvých dňoch SNP začali v blízkosti Prievidze aj ozbrojené stretnutia partizánov s Nemcami a gardistami. Od Sliača prilietali lietadlá a bombardovali miestnu železničnú stanicu. Vtedy prvýkrát videl mŕtvych vojakov, zhorieť dom susedov, často utekali s mamkou do pivnice k príbuzným. Vojaci Červenej armády do Prievidze prišli 4. apríla 1945.

Zdržali sa niekoľko dní a potom pokračovali na západ. Dlhšiu dobu nebola na trhu múka a nepiekol sa chlieb. Hlavným jedlom boli zemiaky, kapusta, fazuľa a hrach.

Potom začal chodiť do chlapčenskej školy a po jej absolvovaní nastúpil na nižšiu strednú školu. Tú ukončil v roku 1952. (Poznámka : To som sa ja práve narodil). Jeho starší bratranec vtedy navštevoval chemickú priemyslovku v Banskej Štiavnici. Dokázal o tom veľmi pútavo hovoriť, o zážitkoch bez dozoru rodičov, ale hlavne o chémii a jej význame pre budúcnosť. A od tých čias sa aj on chcel venovať chémii. Jeho otec túto jeho túžbu veľmi podporoval, kupoval mu chemické sklo, často ani nevediac, na čo sa používa.

Záujem o chémiu vyvrcholil v poslednom ročníku nižšej strednej školy. Rodina vtedy žila veľmi skromne, aj preto, že sa mu v roku 1950 narodili ešte sestríčky-dvojčiatka, a tak na jeho štúdium v Banskej Štiavnici neboli prostriedky. V apríli roku 1952 však prišli do školy z Okresnej vojenskej správy robiť nábor do Vojenskej školy Jána Žižku z Trocnova so sídlom v Brne, kde bola aj chemická priemyslovka. Tak sa samozrejme prihlásil a bol prijatý.

Dostal sa do úplne iného sveta. Charakter školy bol vtedy ešte do značnej miery poznačený britským vplyvom. Dostal modrú uniformu s baretom, aké nosili anglickí vojaci, dlhé nohavice so spinkami, na leto krátke s podkolienkami, a skutočnú opakovačku, pušku vzor 38 nemeckej výroby.

V ročníku bolo 212 žiakov, z toho len 12 zo Slovenska. Pre českých spolužiakov sme boli niečo zvláštneho. O Slovensku títo vedeli len veľmi málo. Prvý raz zažíval niečo, čo sa veľmi nevnímalo, ale bola to skrytá šikana. Slovenčina ako predmet sa vyučovala na schodoch vedúcich na strechu. Celý rok.

V novembri 1952 sa konali prvé ostré streľby z pušky. Každý strelec dostal tri náboje. Za tri desiatky dostal prvý opušťák a tak na Vianoce cestoval domov.

V druhej polovicike prvého ročníka došlo v jeho živote k veľkým šokom. Najprv sa na záchode obesil učiteľ latinčiny preto, že ho hľadala polícia, vraj pre špionáž. Vtedy si prvýkrát uvedomil, že v ČSR začínajú nové politické poriadky. Deň pred menovou reformou učiteľ zdravotnej prípravy každému dal 300 korún, aby si ich vymenil. Dostal tak zadarmo prvých 60 korún.

Prvý skutočný šok nastal, keď po smrti Stalina a Gottwalda vláda rozhodla o premene ich školy na gymnázium. Taktiež charakter štúdia ako chemickej priemyslovky bol zrušený. Z tohto dôvodu chcel zo školy odísť, ale jeho otcovi bolo povedané, že by musel zaplatiť celý rok štúdia. Tolko peňazí ale rodičia nemali a tak musel na škole zostať. Tento šok potom ešte pokračoval, keď Ministerstvo národnej obrany rozhodlo o zrušení školy v Brne a o presune prvých troch tried do Moravskej Třebovej a druhých troch tried do Bratislavy. Medzi „bratislavskými“ bola aj jeho trieda. S Brnom sa lúčil s niekoľkými celoživotnými zážitkami. Boli to spomienky na prvý predvečer 1. mája na námestí Svobody a druhé náhodné stretnutie s priateľkou Eliškou, ktorá sa napokon po piatich rokoch stala jeho manželkou.

Druhý životný šok bol v tom, že škola Jána Žižky bola po novom zriadená po vzore vojenskej školy maršála Suvorova v Moskve. Znovu si podal žiadosť o prepustenie do civilu a zdôvodnil to tým, že chcel študovať chemickú priemyslovku a že bol vlastne ministerstvom obrany podvedený. Opäť však zafungovala hrozba vrátenia peňazí za uplynulé štúdium v Brne. Zároveň však zaznel sľub, že po skončení školy bude môcť ísť študovať farmáciu do Moskvy ešte s dvomi spolužiakmi, ktorí si dali žiadosť do civilu z rovnakých dôvodov.

Tretím silným zážitkom bola výmena uniforiem za uniformy vzoru „suvorovcov“. Boli zelené a na nohavičiach mali 3 cm široké červené lampasy. Miesto baretov nosili brigádírky tiež s červeným pásom. Ako náplasť na tieto príkoria považuje skutočnosť, že mohol absolvovať výcvik v jazde na koni a tanečnú školu. Ako partnerky poslúžili všetky zamestnankyne školy, ktoré ale väčšinou dobre tancovali a dodnes má na pamiatku biele spoločenské rukavičky, ktoré fasovali.

Veľké šťastie mal na veliteľov a učiteľov. Úžasnú učiteľku mal na chémii (tiež ho učila už v Brne - pani Bínová) a učiteľku slovenčiny, ktorá pochádzala od Prievidze a skoro každé dva týždne im organizovala nejaké kultúrne podujatie. A tak sa prvýkrát v živote dostal do Slovenského národného divadla, na rôzne výstavy a oslavy. Bratislavčania mali zážitok, keď študenti išli električkou okolo štvrti Vydrice (to bola za prvej republiky vykričaná štvrť) – všetci roztopašne vstali, postavili sa do pozoru a zdravili tamojšie pracovníčky. Tiež spomína, ako sa v Bratislave podieľal

na záchranných prácach pri záplavách pri vyliatí Dunaja a zatopení prístavu a Žitného ostrova.

Ako prípravu na ďalšie štúdium v Moskve počas všetkých vychádzok vykonával pomocné práce v starom onkologickom ústave. V Bratislave skladal aj vojenskú prisahu.

Štvrtým šokom bolo, že po skončení školy dostal v polovici prázdnin z Ministerstva národnej obrany dopis do vlastných rúk, ktorý otváral s trasúcimi sa rukami - čakal pokyny, kedy a ako pocestuje do Moskvy. No v dopise stálo: „Vzhľadom k neúspešnej náborovej činnosti do vojenských škôl armády ČSR vám nariaďujem sa hlásiť 1. 9. 1955 na veliteľstve Vševojskového učilišťa hrdinu ZSSR Otakara Jaroša v Lipníku nad Bečvou. Plánované štúdium v ZSSR ruším. Podpísaný náčelník generálneho štábu.“ Tak sa rozplakal ako decko. Miesto toho, aby sa učil ako ľudí liečiť, mal sa naraz učiť, ako ich zabíjať. Ale už mal absolvovanú prisahu a tak nastúpil, ale už s napísanou žiadosťou o prepustenie do civilu.

V Lipníku sa stretol skoro so všetkými spolužiakmi, ktorí pravdaže tiež už mali napísané žiadosti do civilu. A tak vznikla celoarmádna mimoriadna udalosť, ktorú prišli v čele s náčelníkom generálneho štábu riešiť kádroví pracovníci ministerstva obrany. Skončilo to tak, ako vždy pred tým. Kto mal peniaze, ten sa vyplatil, a kto nie, musel zostať. A teda zostal. A začala tvrdá vojna. Učilište pripravovalo dôstojníkov pre službu u bojových útvarov. Všetky teoretické znalosti sa prakticky precvičovali na cvičisku Libavá. V plnom rozsahu, vrátane tzv. „zimného odchovu“. Bolo to cvičenie v bojovom postavení práporu v obrane po dobu 14 dní. V zime. Teplota 20 stupňov pod nulou.

Z pubertiaka sa postupom času stal chlap. Mal ale smolu, lebo už v devätnástich rokoch ako pamiatku do života dostal ischias. V Lipníku, ktorý leží v tzv. Moravskej bráne, boli vtedy kruté zimy, nepomáhali vaťáky, ani filcové válenky. Veľa spolužiakov ukončilo štúdium a odišlo z vážnych zdravotných príčin. Sám sa tri týždne liečil vo vojenskej nemocnici Olomouc a v druhom ročníku dva týždne zo zápalom pľúc na posádkovej ošetrovni. Úžasnou psychickou pomocou mu bola jeho priateľka (a potom vážna známosť) z Brna, ktorá ho pravidelne každé tri týždne v druhom a treťom ročníku navštevovala.

Veliteľ školy v treťom ročníku oficiálne vyhlásil, že kto ukončí školu ako výtečný poslucháč a bude ženatý, bude si môcť vybrať posádku, kde bude ďalej slúžiť. Aj preto sa so snúbenicou 4. apríla 1958 na Veľkú noc oženil. Podmienky splnil a preto sa oprávnené tešil na život v Brne, už s manželkou. Povolávací, či skôr umiestňovací rozkaz znel - do Čiernych Polí v Brne.

A nastal ďalší už piaty životný šok. Dňa 28. augusta sa hlásil na veliteľstve armádneho zboru v Brne (súčasná Univerzita obrany), spolu s dvomi ženatými spolužiakmi. Veliteľ ich neočakávane vrelo privítal. Po úvodnej debate im

však oznámil, že vzhľadom na medzinárodnú situáciu ich armáda viac potrebuje u motostreleckého pluku 4. tankovej divízie v Znojme, a to na určitú dobu, a preto sa ešte v ten istý deň musia hlásiť u pluku. Manželka, ktorá už bola v piatom mesiaci, z tej správy skoro onemocnela. Musela teda zostať naďalej bývať u rodičov. (Perličkou je, že do Čiernych polí predsa len nastúpil, ale až po 30 rokoch.)

V Znojme dostal ako prechodné ubytovanie izbu v starom kláštore na Dolnom námestí, odkiaľ prešiel po dvoch rokoch aj s rodinou do bytu v novostavbe. U pluku dostal funkciu veliteľa čaty ťažkých guľometov a tarasník na poddôstojníckej škole. Aj tu bola tvrdá vojna, každý rok od 9. mája do dňa ČSLA v októbri sa pluk presúval do vojenského výcvikového priestoru Boletice na Šumave. Za rodinou mohol iba raz za mesiac, zo soboty na nedeľu. Cestovalo sa na otvorenej V38, hovorilo sa tomu „skočné“.

V práci bol dobre hodnotený. Začiatkom tretieho roka služby náčelník generálneho štábu vyhlásil, že mladí dôstojníci, ktorí majú záujem a majú výborné hodnotenie, môžu diaľkovo študovať so súhlasom veliteľa pluku. Preto si podal prihlášku na Vysokú školu chemicko-technologickú v Bratislave. Pravidelne chodil na konzultácie až do doby skrytej mobilizácie, vyhlásenej v dôsledku tzv. kubánskej krízy. Z tohto dôvodu už nemohol na konzultácie chodiť a tak ho rektor školy zo štúdia vylúčil. Na základe toho sa rozhodol z armády definitívne odísť.

Nový veliteľ pluku (čerstvý absolvent Vojenskej akadémie Antonína Zápotockého) však toto rozhodnutie vyhodnotil ako uponáhľané a navrhol mu, aby si podal žiadosť o štúdium práve na VAAZ a poslal ho na kádrovú správu 1. vojenského okruhu v Táboře na pohovor. Pracovník okruhu ho uvítal, ale nič o ňom nevedel. Len mu oznámil, že všetky vševojskové miesta pre štúdium toho roku sú už obsadené. Prehlásil, že zostalo už len niekoľko miest na fakulte chemického vojska a on, ako vševojskovec o to zrejme nebude mať záujem. No on na to reagoval s tým, že ide o nedorozumie, lebo práve chce študovať obor vojenskej chémie. A porozprával mu o jeho celoživotnom záujme o túto oblasť, o tom, ako dopadol na VŠCHT v Bratislave kvôli skrytej mobilizácii, aj o tom, že o štúdium na Fakulte chemického vojska na VAAZ má teda eminentný záujem.

Pretože sa pracovník kádrovej správy asi nechcel ďalej strápať, tak jeho žiadosť odoslal na VAAZ. Asi po mesiaci bol vyzvaný k nástupu do prípravného kurzu. Do ročníku nastúpilo 12 poslucháčov, okrem neho všetko vojenský chemici, ktorí mali absolvované chemické učilištia. Po celú dobu štúdia bol preto učiteľom organickej chémie oslovovaný ako „polochemik“. Paradoxom života potom ale bolo, že práve on jediný po skončení školy dostal umiestnenku do Vojenského chemického výrobného a opravárenského závodu v Zemianských Kostolánoch na Slovensku. Ako hlavný inžinier, zástupca riaditeľa.

V práci bol konečne šťastný. Ale o to viac sa mu komplikoval osobný život. Do funkcie nastúpil roku 1968. V tom roku dostal v tamojšej posádke aj byt. Okolie v obci však jeho rodinu neprijalo. Už v deň nastahovania skupina detí napadla syna, ťažko ho zranila a zo strachu z následkov ho hodili pod most. Dôvodom bolo, že rozprával po česky. Manželku to šokovalo natoľko, že sa chcela okamžite vrátiť k rodičom do Brna. Riaditeľ závodu to však vyriešil tak, že im do týždňa zohnal byt v neďalekej Prievidzi. Bola to taká rozháraná doba, za všetko zlé bola na Slovensku obviňovaná Praha a Česi. To boli dôsledky roku 1968.

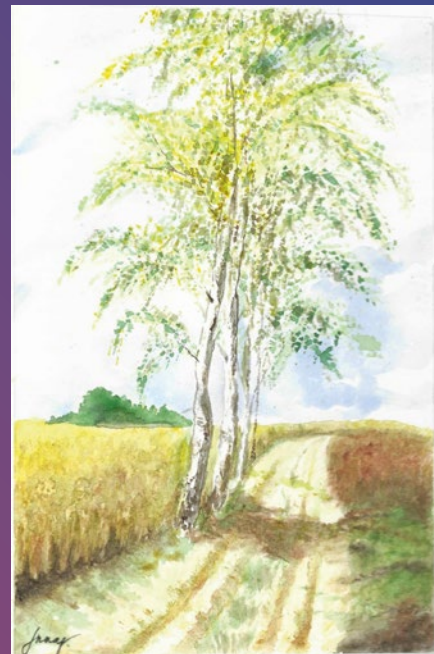
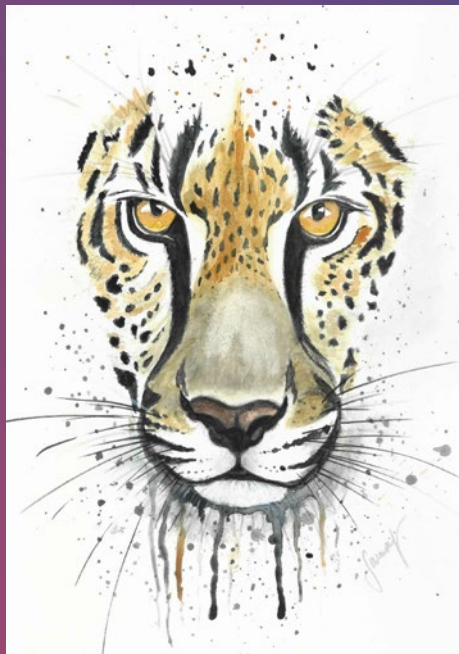
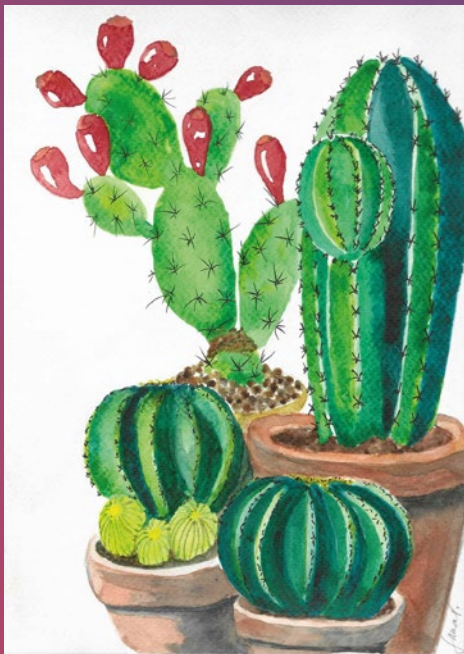
Po piatich rokoch, hlavne vďaka pracovným výsledkom, bol premiestnený na novú Vysokú školu tylového a technického zabezpečenia v Žiline na funkciu staršieho učiteľa-docenta a súčasne chemického náčelníka školy a posádky Žilina. Päť rokov sa súbežne pripravoval na obhajobu dizertačnej práce na VAAZ v Brne. Po zrušení školy v Žiline a jej presune do Vyškova, on už prešiel na VAAZ na Katedru chemického vojska, opäť na funkciu staršieho učiteľa-docenta. Tam svoju dizertačnú prácu úspešne obhájil a stal sa kandidátom vied, CSc.

V dôsledku pracovného úrazu (poleptanie dýchacích ciest chemickou látkou) sa jeho zdravotný stav zhoršil natoľko, že už nemohol vykonávať funkciu učiteľa. Preto bol ku dňu 1. 2. 1989 menovaný náčelníkom Školskej skupiny na Zahraničnej fakulte VAAZ, kde mal na starosti plánovanie a vôbec zabezpečovanie výučby zahraničných študentov.

A nastal šok šiesty, posledný, kedy po novembri 1989 bola Zahraničná fakulta VAAZ na popud prezidenta V. Havla rozhodnutím vlády zrušená a on bol ku dňu 30. 11. 1994 prepustený z aktívneho služobného pomeru a k 1. 12. 1994 v hodnosti plukovníka odišiel do zálohy.

Jana Vichrová

Maľovanie akvarelom

Bulletin Obce Slovákov v Brně 2024 pripravili:

Mgr. Judita Guštaříková | Ing. Stanislav Javora | RNDr. Eva Fojtíková

Fotografie:

Ing. Peter Guštařík, Mgr. Judita Guštaříková,

RNDr. Eva Fojtíková, Vladimíra Svobodová,

Ing. Stanislav Javora

Wikipedia Commons *(pokiaľ nie je uvedené inak)*

Nájdete nás:

Obec Slovákov v Brně

Křenová 67, 602 00 Brno

O akciách pravidelne členov informujeme prostredníctvom pozvánok
zasielaných poštou alebo e-mailom a na webových stránkach.

Klub OS v Brně je prístupný poslednú stredu v mesiaci od 15:30 do 17:30,
Brno, Křenová 67 (číslo dverí 210, prvé poschodie).

e-mail: osbrno@volny.cz

Webové stránky: www.slovaci-brno.cz

Bulletin vznikol za podpory
Juhomoravského kraja, Štatutárneho mesta Brna
a Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

NEPREDÁJNÉ!